

Bestämmelser för Gesällbrev i:

Stråkmakaryrket

Bestämmelserna är framtagna av branschen våren 2024 samt fastställd av Sveriges Hantverksråd 2024-04-22.

Ansvarig bransch-/yrkesorganisation

Sveriges Violinbyggarmästare

Gesällprov – allmänna anvisningar

För att få göra Gesällprov ska förkunskapskravet vara uppfyllt och vara godkänt av branschen. Gesällprovet är ett yrkesprov som ska vara av sådan art att det efter genomförd granskning visar om den prövande är väl insatt i yrket och har de kunskaper, kompetenser och färdigheter som krävs för att kunna utföra de i yrket förekommande arbetsuppgifterna. Provet bör utföras i nära anslutning till utbildningen/färdigträningen i yrket slutförs. För att erhålla ett Gesällbrev ska samtliga moment i Gesällprovet vara godkända.

Förkunskapskrav

Gesällprov kan avläggas efter minst 3600 timmars dokumenterad utbildning/erfarenhet i yrket eller motsvarande av branschen validerade kunskaper samt att en yrkesverksam stråkmakare skriftligen intygar att den sökande kan utföra grundläggande reparationer på stråkar.

Provanvisningar

Provet består av praktiskt prov som inkluderar även en teoretisk del och genomförs enligt anvisningarna i bilaga 1 som är framtagna och fastställda av branschen.

Gesällprov (ansökan/granskning/kostnad)

Anmälan om att avlägga provet görs till branschen. Kontaktuppgifter till branschen finns nedan. Anmälan ska innehålla handlingar som styrker förkunskaper, dina kontaktuppgifter och en arbetsbeskrivning av Gesällprovet.

När anmälan är inskickad granskas förkunskaper och branschen återkopplar och informerar om nästa steg i provprocessen. Gesällarbetet får inte påbörjas före att branschen har gett klartecken.

Ansvarig för granskning är Sveriges Violinbyggarmästare. Granskare ska vara neutrala och utses av branschen på uppdrag av Sveriges Hantverksråd. Läs mer om granskningen i provanvisningarna.

Information om kostnaderna för att få provet granskat fås av branschen. Alla kostnader i samband med provet står den sökande själv för.

Efter genomfört Gesällprov meddelar branschen skriftligen provtagaren om resultatet samt informerar om anmälan för erhållande av Gesällbrev hos Gesäll- och Mästarbrevskansliet.

OBS! Kostnaderna för Gesällprov och Gesällbrev är två olika avgifter.

Gesällbrev (anmälan/kostnad/utdelning)

Efter godkänt prov görs en anmälan om att erhålla Gesällbrev hos Gesäll- & Mästarbrevskansliet. Anmälningshandlingar (webbformulär eller pappersblankett) finns på www.hantverksrad.se. Anmälan ska innehålla personuppgifter samt intygande om godkänt prov från branschen.

Administrationskostnaden för Gesällbrevet betalas lämpligast efter att Gesällprovet är godkänt och i samband med att handlingarna skickas till Gesäll- och Mästarbrevskansliet.

Kostnaden för Gesällbrevet betalas in till Stiftelsen Hantverk & Utbildnings BG 5814-8446. Märk betalningen med namn personnummer och yrke. Mer information finns i anmälningshandlingen.

OBS! Kostnaderna för Gesällprov och Gesällbrev är två olika avgifter.

I anmälan om Gesällbrev anges en utdelningsort. Kontaktuppgifter och Gesällbrev skickas sedan till Företagarna eller Hantverkarna på vald ort som ombesörjer utdelningen av brevet..

Kontaktuppgifter:

Branschorganisation:

Sveriges Violinbyggarmästare

Aktuella kontaktuppgifter finns på vår hemsida: www.violinbyggarmastarna.se

Eventuella yrkestekniska frågor kan ställas till branschens/Yrkesnämndens Kontaktperson

Namn: Ulf Johansson

e-post: bowulf@live.se

Tel. 070 719 41 59

Gesäll- & Mästarbrevskansliet:

Sveriges Hantverksråd

Gesäll- & Mästarbrevskansliet

Box 147

793 23 Leksand

Tel. 0247-369 50

www.hantverksrad.se

info@hantverksrad.se

Tveka inte att kontakta oss om du har frågor eller funderingar kring Gesällbrev

Provanvisningar Stråkmakaryrket

Gesällprov kan avläggas tidigast när förkunskapskraven är uppfyllda. Förkunskaperna ska verifieras i form av intyg/betyg.

VÄGLEDNING ANG. FÖRKUNSKAPSKRAV FÖR GESÄLLBREV

Utbildningsbakgrunden ska vara minst 3600 praktiska timmar i yrket, fördelade på 2,5 år. Provet görs med fördel i slutet av utbildningstiden.

Utbildningen/lärlingstiden ska ske genom en stråkmakare med Mästarkompetens som ansvarig utbildare/handledare eller motsvarande väldokumenterad utbildning/praktik från annat land. Utbildningen/lärlingsplatsen godkänns av branschen.

ANSÖKAN

Ansökan om att avlägga gesällprov ska inlämnas till branschen utsedd person. Anmälan ska innehålla handlingar som styrker förkunskaper, dina kontaktuppgifter samt arbetsbeskrivningen (provets del 1)

Ansökan skrivs i fritt format (ingen särskild ansökningshandling finns) och mailas till branschen, märkt "Ansökan Gesällprov Stråkmakare".

När ansökan är inskickad granskas förkunskaper samt arbetsbeskrivningen. Branschen återkopplar och informerar om nästa steg i provprocessen. Gesällarbetet får inte påbörjas innan branschen har gett klartecken.

GESÄLLPROVET

Syftet med Gesällprovet är att det visar att provtagaren är väl insatt i yrket och har de praktiska och teoretiska kunskaper, kompetenser och färdigheter som krävs för att kunna utföra de i yrket förekommande arbetsuppgifterna och inom en kommersiellt hållbar tidsram.

Om avvikelser från ursprunglig arbetsbeskrivning uppstår ska detta dokumenteras och redovisas vid granskning. Vid större avvikelser kontaktas granskaren före fortsatt arbete.

En kontrollant utses av branschen som ska följa framförallt det praktiska arbetet. Kontrollant kan vara samma som Mästare/handledare.

Provet innehåller följande tre delar

1. Arbetsbeskrivning

Att i text och bilder beskriva sitt Gesällprov (lämnas i ansökan om att avlägga Gesällprov) Den sökande ska, tillsammans med ansökan om att avlägga Gesällprovet, lämna in en arbetsbeskrivning av stråken som den sökande har för avsikt att bygga, vilka moment som ska genomföras samt tidsåtgång. Denna arbetsbeskrivning kommer även ligga till grund för den teoretiska delen.

Denna del skickas in med ansökan att avlägga Gesällprov och ska godkännas innan del 2 kan påbörjas.

2. Tillverka en stråke

Denna del utgörs av att bygga en helt igenom hantverksmässigt tillverkad stråke i modernt utförande för violin, viola, cello eller kontrabas. Modernt utförande motsvarar stråkstång med spetsplatta, bevicking inkl. tumläder, och frosch plus skruvknapp.

Material till arbetsprovet är:

Stång	Fernambuk
Frosch	Ebenholts
Metall	Silver
Spetsplatta	Ebenholtsunderlag och ben/horn
Utsmyckning av frosch	Pärlemor
Skruvknapp	Helkapslad silver eller en kombination av silver och ebenholts.
Bevickling	Tråd, silver/silverromspunnet silke/silke, och tumläder
Tagel	Naturtagel

Stråken skall vara upptaglad vid granskningen. Provtagaren får ta hjälp av maskiner vid sin tillverkning och anledningen ska motiveras skriftligen i del 3

Vägledning gällande verktyg och maskiner som kan användas under framställningen av provstycket:

- Handverktyg såsom sågar, handdriven borr, tänger, hyvlar, stämjärn, knivar och filar.
- Mätverktyg såsom linjal, skjutmått och vinkelhake.
- Maskiner såsom bandsåg, bormaskin, svarv och fräsmaskin.
- Lödutrustning för lödningar av silver/guld

Stråken ska byggas inom tidsramen 80 timmar. Timmarna intygas av utsedd kontrollant.

Fotodokumentation görs på de delar av stråken som inte kan ses utifrån, dvs. insida av froschen samt spetsgraven.

OBS! Stråken lämnas in till granskning utan stämpel eller annan signatur.

3. Teoretisk redovisning

Den teoretiska delen består i att man utifrån redan inlämnad arbetsbeskrivning av gesällprovet, kompletterar med ord och bild att man besitter teoretiska kunskaper om de viktigaste av yrkets delar;

- Material
- Tillverkningstekniker
- Tekniska ritningar
- Grundläggande stråkhistoria och stråklitteratur

Med utgång från dessa punkter ska den sökande på ett utförligt sätt dokumentera och beskriva arbetsgången och motivera de val av material och arbetsmetoder som använts i det praktiska provet. Reflektera gärna även över ditt arbete (arbetstid, metodik, lön etc.) ur ett företagsekonomiskt perspektiv.

GRANSKNING

Granskning av stråken skall ske enligt gällande granskningsprotokoll, utarbetat av branschen. Momenten bedöms Godkänd/icke godkänd. För att erhålla ett Gesällbrev ska samtliga moment i Gesällprovet vara godkända. Vid enstaka moment som bedöms icke godkänt finns möjlighet till omprov i just de momenten. Granskningnämnden beslutar om omprov alternativ möjlighet att göra om hela provet.

Granskning forts.

Granskningsnämnden består av två stråkmakarmästare, alternativt två stråkmakare med Mästarkompetens, vilka utses av branschen i samråd med Sveriges Hantverksråd/Gesäll- och Mästarbrevskansliet. Även violinbyggarmästare med specialkompetens inom stråkmakaryrket kan utses som granskare vid behov.

Efter genomfört Gesällprov meddelar branschen skriftligen provtagaren om resultatet och den sökande kan anmäla till Gesäll- och Mästarbrevskansliet att få Gesällbrevet utfärdat.

Tveka inte att kontakta branschen om du har fler frågor gällande Gesällprovet och dess genomförande.

Lycka till!

Granskningsprotokoll för gesällprov i Stråkmakaryrket

Kontaktuppgifter sökande

Namn	personnummer
Adress	
e-post	tfn

Uppgifter om Gesällprovet

Datum	Ort
Granskare 1	Granskare 2
Tfn/epost	Tfn/epost
underskrift	underskrift

Följande bedömningspunkter granskas och bedöms godkänt/icke godkänt. För att erhålla ett Gesällbrev ska samtliga moment i Gesällprovet vara godkända.

Moment	G/IG
1. Stråkens allmänna utseende och formgivning	
2. Stångens utarbetning	
3. Spets	
4. Frosch	
5. Skruvknapp	
6. Bevickling och tumläder	
7. Ytbehandling	
8. Tagling	
9. Tidsåtgång	
10. Teoretiska kunskaper (del 3) sammantagen bedömning	
11. Helhetsbedömning stråkens funktion a) Froschens inpassning på stången och dess funktion dvs. hur fint löper den utmed stången. b) Böjkurvas samverkan med dimensioner dvs. hur samstämmigt rätas kurvan upp vid uppspanning av tagel	

OMPROV

Vid enstaka moment som bedöms icke godkänt finns möjlighet till omprov i just de momenten.

Granskningsnämnden beslutar om omprov alternativ möjlighet att göra om hela provet. Granskningsnämnden kan rekommendera en tidpunkt för provet om den sökande utifrån uppvisat resultat anses behöva mer erfarenhet i yrket innan nytt prov avläggs.